

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Anatolie Țurcan
a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în
Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită
casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, în
cauza penală în privința lui

Vozneac Dmitrii XXXXX,

*născut la XXXXX, originar și domiciliat în mun. XXXXX,
str. XXXXX, nr. XX, ap. XX*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 01 decembrie 2015–până la 31 octombrie 2016 (prima instanță);*
- 2. de la 26 ianuarie 2017 – până la 02 mai 2017 (instanța de apel);*
- 3. de la 02 noiembrie 2017 - până la 22 decembrie 2017 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală
legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 31 octombrie 2016, Vozneac Dmitrii a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Procesul penal, a fost încetat în legătură cu împăcarea părților.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Vozneac Dmitrii la 06 noiembrie 2015, aproximativ la orele 15⁰⁰, aflându-se în apropierea blocului locativ din bd. XXXXX, nr. XX, mun. Chișinău, a pătruns în trailerul cu n/î XXXXX, prin forțarea geamului, de unde a sustras un cuțit de model „Corona” la preț de 300 lei. Ulterior, în momentul în care ieșea prin geam Vozneac D. a fost oprit de martorul Bejenari N., care, din geamul apartamentului său, l-a observat pe inculpat cum intra în trailer. Vozneac D. s-a eliberat din mâinile martorului Bejenari N. și a fugit de la locul faptei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare în baza 187 alin. (4) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa în coroborare cu prevederile art. 82 alin. (2)

Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 11 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

În argumentarea soluției solicitate apelantul a invocat următoarele:

- declarațiile părții vătămate date în cadrul cercetării judecătorești urmau a fi apreciate critic, acestea fiind modificate în scopul ameliorării situația inculpatului;

- prima instanță eronat a conchis că acțiunile inculpatului urmează a fi calificate ca sustragere pe ascuns, or din materialele cauzei rezultă că Vozneac D. a inițiat acțiuni de furt, însă pe parcurs acesta fiind depistat de martorul Bejenari N. a fugit cu bunurile sustrase.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 02 mai 2017 apelul declarat a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia Vozneac Dmitrii a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 5 ani închisoare, fără amendă, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 5 ani.

5. În motivarea soluției adoptate Colegiul a reținut, că prin probele cercetate s-a constatat că Vozneac Dmitrii la 06 noiembrie 2015, aproximativ la orele 15⁰⁰, aflându-se în apropierea blocului locativ din bd. Traian, nr. 4, mun. Chișinău, prin forțarea geamului a pătruns în trailerul cu n/î AA105AB, de unde în mod deschis a sustras un cuțit de model „Corona” la preț de 300 lei.

Colegiul a conchis că acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 187 alin. (2) lit. d) Cod penal, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în încăpere sau în alt loc pentru depozitare sau în locuință, fiind necesar de a exclude calificativul „*săvârșit în proporții mari*”, or partea vătămată atât în instanța de fond cât și în cea de apel a declarat că în urma ordinii efectuate în trailerul său a depistat suma de 2800 Euro, pe care anterior a declarat că ar fi fost sustrasă de inculpat.

La stabilirea categoriei și termenului de pedeapsă instanța de apel a luat în considerație prevederile art. 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal, și ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite de personalitatea inculpatului, care a recunoscut parțial vina a conchis că corectarea și reeducarea lui Vozneac D. poate fi realizată fără izolarea acestuia de societate, fiindu-i numită pedeapsa închisorii și dispusă suspendarea condiționată a executării acesteia în temeiul art. 90 Cod penal.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar acuzatorul

de stat, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată, argumentând următoarele:

- acțiunile inculpatului urmau a fi calificate în baza 187 alin. (2) lit. d) Cod penal, în legătură modificările operate în art. 126 Cod penal;
- instanța de apel neîntemeiat a exclus din învinuire sustragerea sumei de 2800 Euro;
- probele prezentate de acuzare au fost apreciate eronat;
- declarațiile părții vătămate date în cadrul cercetării judecătorești urmau a fi apreciate critic, acestea fiind făcute cu scop de a ușura situația inculpatului;
- pedeapsa stabilită inculpatului este greșit individualizată, la numirea căreia instanța nu a ținut cont de scopul pedepsei penale prevăzut la art. 61 Cod penal, nefiind indicate de către Colegiu care circumstanțe au stat la baza concluziei despre necesitatea aplicării față de Vozneac D. a prevederilor art. 90 Cod penal.

7. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și să rejudece cauza, cu pronunțarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, pct. 10) alin. (1) al aceluiași articol, prevede cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, iar conform pct. 12) când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Analizând alegațiile recurentului prin care se indică că instanța de apel neîntemeiat a exclus din învinuire sustragerea sumei de 2800 Euro, Colegiul reține că concluzia instanței de apel la acest capitol este justă și se bazează pe depozitiile părții vătămate date în cadrul cercetării judecătorești din care rezultă, că suma menționată, care inițial a fost indicată că ar fi fost sustrasă, ulterior a fost depistată explicând următoarele: *„în dulap era o tăietură pentru țevă, posibil că atunci când inculpatul a căutat în dulap, banii au căzut prin acea gaură, ulterior când am făcut ordine am găsit banii”* (f.d.180, 231).

În asemenea circumstanțe instanța apreciază explicațiile părții vătămate ca fiind credibile, or - 2800 Euro, reprezintă o sumă impunătoare, și în cazul în care

acești bani ar fi fost cu adevărat sustrași, nu este clar, care ar fi motivul pătimitului de a relata că i-a găsit, de vreme ce ar fi fost prejudiciat cu o sumă atât de mare.

Generalizând cele menționate mai sus Colegiul reține, că instanța de apel și-a argumentat pe deplin și riguros soluția la capitolul reîncadrării acțiunilor lui Vozneac D. din prevederile art. 187 alin. (4) în cele ale art. 187 alin. (2) lit. d) Cod penal, soluție pe care instanța de recurs o consideră justă și întemeiată și a cărei reluare nu se mai impune.

Tot aici Colegiul reține, că acuzatorul de stat critică decizia instanței de apel și în partea individualizării greșite a pedepsei stabilite nefiind de acord cu aplicarea în privința lui Vozneac D. a prevederilor art. 90 Cod penal, care reglementează suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare stabilite pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție.

La o primă vedere, în speță, sunt întrunite condițiile necesare pentru a fi aplicată instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, însă, pentru aceasta se mai cere ca instanța de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar fără executarea acesteia, instanța fiind obligată să-și argumenteze concluziile sale, aspect omis de către instanța de apel, în speță lipsind motivarea la acest capitol.

Astfel instanța nu a luat în considerație persoana condamnatului, care nu este la prima abatere anterior de mai multe ori fiind condamnat, gravitatea faptei și împrejurările în care aceasta a fost comisă.

Prin urmare, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana se declară vinovată. În același timp, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal, în special, cele prevăzute la art. 90 Cod penal.

Reieșind din sensul legislației în vigoare cu privire la aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei penale, la examinarea cauzelor penale în ordine de recurs este necesar de verificat minuțios respectarea de către instanțele ierarhic inferioare a cerințelor legii la aplicarea pedepselor.

În cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplină libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu

periculozitatea infractorului.

Din cuprinsul hotărârii recurate, rezultă că în privința inculpatului nu au fost reținute careva circumstanțe atenuante, și, deci în asemenea circumstanțe, pripit s-a ajuns la concluzia privind posibilitatea de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, în raport cu gravitatea infracțiunii și persoana vinovată.

Colegiul menționează că aplicarea prevederilor art.90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

Suspendarea condiționată a executării pedepsei este o măsură de politică penală bazată pe încrederea în posibilitatea reeducării condamnatului pe durata suspendării pedepsei.

În literatura de specialitate, suspendarea condiționată a executării pedepsei este expusă ca o măsură ce constă în dispoziția luată de instanța de judecată prin însăși hotărârea de condamnare, de a suspenda pe o anumită durată și în anumite condiții executarea pedepsei stabilite.

Rezultatul principal al aplicării pedepsei constă în aceea că deși pedeapsa este definitiv aplicată, aceasta nu este pusă în executare, astfel că instituția suspendării condiționate a pedepsei ține de condițiile de executare a pedepsei închisorii deja stabilite de către instanța de judecată pe întregul termen de probă.

Altfel spus, executarea pedepsei devine condiționată de conduita condamnatului, iar în caz de nerespectare a condițiilor, ea poate fi revocată.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei instanța, după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a executării pedepsei.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei numită de către instanța de judecată, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Astfel, urmează a fi delimitată noțiunea de individualizare a pedepsei de cea de individualizare a executării pedepsei.

În această ordine de idei, suspendarea condiționată a executării pedepsei se dovedește a fi o problemă privind executarea pedepsei, dat fiind faptul că obiectul suspendării este executarea pedepsei. Se suspendă executarea pedepsei și nu aplicarea acesteia.

Condițiile pentru acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei

sunt prevăzute în art. 90 Cod penal, care se împart în condiții obiective și subiective, primele referindu-se la condamnare, iar celelalte la persoana condamnatului. Îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege nu atrage obligativitatea aplicării instituției, acordarea ei rămânând la opinia instanței de judecată, totodată, această normă poate fi aplicată sau exclusă la orice etapă a procesului penal, întru înlăturarea erorii admise la etapa anterioară.

Din materialele cauzei, instanța de recurs reține că, deși au fost îndeplinite cerințele de iure ale instituției suspendării executării pedepsei, instanța de apel urma să efectueze o analiză completă și minuțioasă a personalității infractorului, urmărind în acest sens comportarea sa în viața socială, înainte și după săvârșirea infracțiunii.

Astfel, stările de fapt, dar și circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea, pun în vizorul Colegiului penal lărgit incorectitudinea aplicării suspendării executării pedepsei. Aceasta deoarece inculpatul a comis cu intenție o infracțiune gravă, prevăzută de art. 16 alin. (4) Cod penal, care atentează la patrimoniul persoanei, anterior a fost tras la răspundere penală și a săvârșit o nouă infracțiune doar după 3 luni de la ultima condamnare (f.d.151), fapt ce denotă că acesta nu a făcut concluziile necesare, nu a călcat pe calea corijării și legea penală nu și-a atins scopul.

Tot aici instanța de recurs reține că, instanța de apel nu a luat în considerație nici atitudinea inculpatului față de cele comise, faptul că acesta nu este angajat în câmpul muncii, s-a eschivat de a se prezenta în instanța de apel, fiind anunțat în căutare (f.d.222), circumstanțe care au fost neglijate de instanța de apel la constatarea oportunității suspendării executării pedepsei.

În consecință, instanța de recurs, găsește întemeiate motivele recursului declarat de procuror și constată că concluzia instanței de apel, precum că corijarea inculpatului este posibilă prin aplicarea prevederii art. 90 Cod penal, a fost una greșită și neîntemeiată, din care considerente o va exclude, nefiind considerat faptul că, prin această soluție se înrăutățește situația inculpatului, în raport cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, deoarece nu s-a efectuat o altă reîncadrare a faptei în sensul agravării și nici nu s-a dat o altă individualizare a termenului pedepsei stabilite în același sens.

Ca agravare a situației inculpatului se subînțeleg situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt alineat nou, literă, de înlocuire a sancțiunii cum ar fi a măsurii educative în pedeapsă prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin

mărirea cuantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicarea unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuă, situații de învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început ori orice altă modificare a învinuirii, care afectează dreptul inculpatului la apărare.

Cele menționate în acest alineat nu se referă la situația din speță, iar din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, recursul declarat de procuror urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârilor judecătorești, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, cu excluderea aplicării art. 90 Cod penal.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, în latura penală, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre conform căreia exclude aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Vozneac Dmitrii se consideră condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 5 ani închisoare, fără amendă, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul de executare a pedepsei lui *Vozneac Dmitrii* se calculează din momentul reținerii acestuia cu includerea perioadei aflării în stare de arest de la 09 noiembrie 2015 până la 01 aprilie 2016, inclusiv.

În rest, dispozițiile hotărârii contestate se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 ianuarie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan